

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Sikofantje ljubljanskega knezoškofa.

Slovenčevci so iztaknili novo veleizdajstvo narodno-napredne stranke, in s to svojo iznajdbo krošnjarijo sedaj okrog najvišjih krogov, ter denuncirajo nas naprednjake, mej tem, ko svojo gobovo lojalnost hvalijo, da se kar vse cedi. Pograbili so govor dr. Trillerja v „Narodnem domu“, govor, ki je bil improviziran, ki ni bil steno-grafran, in iz kojega so vrhu tega iztrgali par besed, katere jim je na uho prinesel v „Narodni dom“ odposlani vohunček. Dr. Triller, ki je govoril v svojem lastnem imenu, nikakor pa ne v imenu narodne napredne stranke, je res trdil, da se nam je od Rima istotako emancipirati, kakor se nam je bilo emancipirati od Dunaja. Ali tem svojim besedam je dal podlago, tako podlago, da ni mogla nastati niti najmanjša nejasnost. Če je govoril o Dunaju, govoril je pri tem tudi o znanih načelih starega centralističnega vladnega sistema, kojega prva in jedina dolžnost tiči v tem, da bi ponemčil nas Slovence. In če je govoril o Rimu, govoril je pri tem o tisti fanatični publoglavosti naših duhovnikov, ki hočejo vse podjarmiti, ter nas na duševnem polju nekako tako porimljaniti, kakor bi nas centralistična vlada rada ponemčila na posvetnem polju. V tem smislu je Triller smel govoriti o emancipaciji od Dunaja in Rima, meneč pri tem, da se nam je emancipirati od načel centralistične vlade, kakor tudi od pogubnih načel ošabnega faršta. O kaki veleizdaji pri celem Trillerjevem govoru ni bilo ne duha ne sluha, in pameten in dostojen človek sploh ni mogel priti do veleizdaje, ako ni hotel nalašč priti. „Slovenec“ pa je vzlic temu prišel do veleizdaje, in zatorej piše včeraj o Trillerjevem govoru takole:

„V veliki politiki pa velja našim liberalnim nasprotnikom geslo: Proč od Dunaja in od Rima! — Jako značilne so v tem pogledu besede dr. Trillerjeve, značilne tudi radi tega, ker nam v bengalični luči osvetljuje izgrede, ki so se vršili po ljubljanskih ulicah oni večer ob katoliškem shodu, ko je slovensko krščansko ljudstvo

napravilo velikansko bakljado v proslavo 70letnice našega vladarja. Iz vseh kotov je bila najeta poulična sodrga, ki je z najsurovejšim izzivanjem hotela zmanjšati sijaj te veličastne patriotične demonstracije, spridajajoč svetlu, kako tesno je narod slovenski spojen z Dunajem in Rimom.

Slovenski liberalci po vsem tem nimajo drugega vodila, kakor z razširjanjem korupcije v vseh panogah javnega življenja zastopljati naš narod, izsesavati iz njega živlensko silo in ga tako v bližnjem času narodnim nasprotnikom izročiti v dar kot kadaver.

Vsakdo, ki ljubi svoj narod, komur je draga lepa domača zemlja, in vidi, v kako nevarnost da so slovenski liberalci pritirali narod in domačo zemljo, mora nastopiti kot radovoljec v tej usodni borbi. Nasprotnikom naporov za gospodarsko organizacijo, borilcem za emancipacijo od Dunaja in Rima pokaže naj naše pošteno krščansko slovensko ljudstvo, da zanje ni odločilnega mesta v naši sredi. — Najlepša prilika za tak odgovor so bližnje državnozborske volitve. Zato pozivljemo vse svoje somišljenike, naj neumorno delujejo, da pri volitvah pride na dan prava volja našega ljudstva, vedno zvestega Bogu, domu in vladarju!“

Človek, ki to čita, bi se najraje smejal, če bi v vsem ne tičala tista izvanredna, strupena hudobnost katoliške duhovščine, koji je za uničenje političnega nasprotnika dobro vsako in tudi najpodležje sredstvo! Odkar je slaboglasni dr. Šusteršič čutil, da se mu tresejo tla pod nogami, od tedaj čepi kakor črni gavran na veji, da bi izvohal kje kako malo veleizdajico, ter jo fruktificiral potem za svojo kliko. Tako je ta politični plesal na vrvi porabil neki vsklik na shodu v Lescab, ter ga zanesel pred javnost in hotel z njim na prav perfiden način očrniti našo stranko, da je nelojalna, in da hoče proč od Avstrije. Istotako je hotel brezvestni politični komedijščil zlorabiti demonstracije pri znani klaverni bakljadi katoliškega shoda, češ, demonstriralo se je proti cesarju, dočim vsak ve, da se je demonstriralo jedino-le proti kreaturam, ki so katoliški shod izkoriščale za svoje ničvredne zasebne namene. Ravno isto se po-

skuša sedaj z dr. Trillerjevim govorom! Veleizdajstvo se je izmislilo za volilne namene, ali izmislilo se je tudi zategadelj, ker ti umazani bonci brez obrekovanja, brez laži živeti ne morejo. In če se jim posreči obrekovati na zgorej, lagati na zgorej, se od samega veselja valjajo po svojem blatu!

In lojalnost na katoliškem shodu? Mi ne damo piškavega oreha za njo! Pri nas, to je pri naši stranki ima avstrijski cesar več veljave, nego je ima sto rimskih papežev. Nam je Fran Josip prvi gospodar, in daleč, daleč za njim pride Lev iz Rima! Vi pa, ako bi vam to rimski škof ukazal, znebite se v hipu vsake lojalnosti, kakor se znebi kača svoje kože. In na katoliškem shodu, da ste bili lojalni! Najprej ste se spominjali rimskega papeža, in to v diti-rambah, da je priprosti narod, ki ne pozna pravih razmer, in posebno tudi ne vašega hinavstva, moral nehote priti do prepričanja, da je papež na svetu vse, in da je posebno avstrijski car nekaj vazal rimskega škofa. Šele na drugem mestu spominjali ste se svojega vladarja, in kmet, ko je kreval s katoliškega shoda v svoje hribe, če je pričel mej potjo kaj premišljevat, se je pač nehote moral povpraševati sam pri sebi, za koliko je rimski papež več, nego je cesar avstrijski? Tako izgleda vaša lojalnost, raztrgana katoliška gospoda, in tako odgojujete vi priprosto ljudstvo k lojalnemu mišljenju! Cesarja pred papežem ponižujete, v tem obstoji vsa vaša lojalnost! Zatorej se nikar ne silite v ospredje, ker vas povsod poznajo predobro. Predobro pa se povsod tudi ve, da je vaša lojalnost toliko vredna — kot je vredno vaše versko prepričanje! To zadnje pa je blago brez vsake cene, prav nič vredno, kakor ubita skleda na smetišču!

V Ljubljani, 11. oktobra.

Rusi o avstrijskih razmerah.

„Novosti“ so te dni razpravljale v posebnem članku o avstrijskih razmerah ter so prišle do zaključka, da nove volitve ne bodo prinesle srečnega izhoda iz sedanjih zmešnjav. „Novosti“ menijo, da je vir vse notranjepolitične avstr. krize kriv le sedanji

volilni sistem. Dokler se ta ne izpremeni pravično, ne bo miru v Avstriji.

Ubogi Khuen-Héderváry!

Kdo bi bil mislil! Madjari s Héderváryjem niso zadovoljni ter ga slikajo kot fanatičnega — čujte! — Hrvata, ki ne misli na nič drugega kot na zmanjšanje madjarske domovine in na osvoboditev Hrvatske in Slavonije. Glasilo Banffyja, „Magyar Szó“, očita banu, da goji veliko-hrvatsko idejo, ter da je dovolil, da so se vršile v Zagrebu antimadjarske demonstracije. Te so — prvi hrvatski katoliški shod! Pa tudi Kallay ni všeč svojim rojakom, ker ni pomadjaril nezadovoljnih Mohamedancev! Zares, Madjari so jako skromni ljudje!

Dogodki na Kitajskem.

Reuterjev biró poroča iz Pekina 4. t. m.: Prepisi edikta, ki sporoča, da je princem Kang-Yi, Todi-Tien in Tvai-Jing vzet njihov naslov z dostojanstvom vred, so se izročili članom diplomatskega korá. Princ Tuan izgubi vsa dostojanska mesta in pravico do pokojnine ter se izroči ministrstvu cesarske hiše, da ga kaznuje. Kang-Yi in Chao-Shu Tchiao se izroče cenzorskemu uradu. Cesarju je ležeče na tem, da dokaže, da se ne obotavlja ostro kaznovati člane lastne družine, ki so opravljali državne posle slabo. V Newyork pa je poročal Reuterjev biró iz Pekina 7. t. m.: Cesarica vdova je v Tajnenfu resno zbolela. Cesar ima v zadnjem času v drž. poslih svobodno roko. Lihungčang je sporočil nemški vladi, da se njenim zahtevam vstreže. Yinghien, Kang Yi in Chao-Shu-Tchiao bodo obglavljeni, princ Tšvang, vojvoda Tsailan in princ Sih obsojeni v dosmrtno ječo in princ Tuan izgnan k cesarskim vojaškim poštnim cestam na sibirski meji. Angleški listi poročajo, da bi se kitajski cesar rad vrnil v Pekin, a cesarica-vdova ga zadržuje. V Paotingfu je bilo baje te dni 12.000 kitajskih vojakov, med Paotingfuom in Pekinom pa prav toliko. Vendar se poroča iz Šanghaja, da so zavezne čete dospele do Paotingfua, ne da bi se jim bil kdo postavil nasproti. Hkratu pa se javlja, da Rusi in Nemci Angleže povsod ignorirajo po svoji volji, vsled česar so Angleži skrajno ogor-

LISTEK.

Prva slovenska umetniška razstava.

(Kobilčeva, Franke, Jama.)

Ivana Kobilčeva je slikarica, ki uživa že vrsto let dobro umetniško ime v jugoslovanskih krogih. Njena dela se odlikujejo po neizmerni marljivosti in pričajo, da ima gospodičina veliko resnega truda za seboj. Vse je napravljeno fino; nekoliko pač preveč — žensko. Način njenega slikanja jo razlikuje od moških kolegov iste kakovosti nekako tako, kakor se razločuje ženska pisava od moške. Fino, lepo in tudi nekam malenkostno se nam predstavlja njena tehnika; valkarski hoio-tohó nam ne doni iz te umetnosti, preje pač prisrčnost brabantske Else. Vendar ne postaje nikdar sentimentalna ter si vseskozi varuje nobleso. Da je ženska, priča že to, da rada slika cvetice; a ravno te slike so med njenimi še najmanj simpatične. Najboljše so primeroma vrtnice (št. 6). Menda je pri vseh teh podobah tudi slikanje na olju krivo, da niso dovolj vonjave. Akvarel ali gvaša bi jih vse drugače povzdignila.

Kobilčina „Parizanka“ je lepo, gorko delo, vredno distingiranega salona. Narejena je do zadnjega potegljaja z neizmerno ljubeznijo in z okusom fine dame. Čudno je to, da Kobilčine slike ne napravljajo nemodernega vtisa, v celem pa tudi modernega ne. Ali je umetnica obtičala na stališču, katero je hitri moderni razvoj prekoračil in pustil nekako na sredi svojega pota? Upajmo, da ne! — Najmodernejše vplivajo „likarice“, ki se „približujejo“ načinu, po katerem slika Vesel. Zanimiva luč pada skozi zastor druge sobe v prvo, kjer se dekleta pečajo z likanjem perila. Zrak je delan mojstrsko. Poleg „Parizanke“ mi je to delo najljubše od Kobilčinih; v teh dveh je gospodičina Kobilčeva najlepše pokazala, da je do koncev prstov umetnica — ne samo tehnično dovršena slikarica. Njena velika oljnata slika „poleti“, jedno največjih platen v razstavi, je delana z isto občudovanja vredno marljivostjo, ki odlikuje vsa Kobilčina dela. Pred leti sta prinesla francoska „L'Illustration“ in — mislim — tudi angleški tehnik reprodukcijo. Delo je mišljeno polnozračno, pa je vendar ostalo nekaj kompromis. Mogoče je temu krivo to, da je barva tekom časa vdarila v platno in slika na ta način iz-

gubila jako mnogo od prvotne mikavnosti. Zlasti solnčnate lise so menda izgubile na blasku; vse sence so danes nekoliko črnkaste. Mogoče škoduje tudi sosesčina Veselovega svežega „beneškega vrta“.

Portret biskupa Strossmayerja nam priča, kako se more tudi pri delih, ki so naročena in se oficialno podarjajo kakemu javnemu zastopu, ogniti usnjati svečanstvenosti. Biskup sedi na stolu; dobrohoten, prikupen stavec, katerega bi rad in brez strahu ogovoril, če bi ga srečal. Nič pže; to je Strossmayer — ne vladika, ampak Strossmayer izvrstni človek, katerega ljubi narod brez razlike vere in mišljenja. Ženska roka umetničina se pa tukaj bolj občuti kot pri „Parizanki“, kajti pri slednji je čutenju umetničnemu prišla vsebina slike naproti, pri moškem portretu pa je bilo treba snov premagati.

Žal, da gospodičina Kobilčeva ni razstavila tudi kaj pastelnih portretov. Na polju te nežne tehnike je dosegla že mnogo krasnih uspehov, in živo se spominjam pastelov na njeni razstavi v ljubljanski realki. Tega je že nekaj let; in tedaj sem si mislil to, kar si mislim danes: da bi nam naklonila usoda še kaj takih umetnic! Ivan Franke, predsednik „sloven-

skega umetniškega društva“, je razstavil več del iz časov, ko še ni bil profesor in cesarski svetnik, pač pa mlad, naidebuden umetniški talent. Muza slikarstva mu ni bila mila, kajti posadila ga je v morje domačega našega filistrstva, da je moral pač ukloniti vrat pred neizprosno kranjsko vsakdanostjo — če ne bi pa bil postal najnesrečnejše bitje pod solncem. Z obžalovanjem gledamo te čvrste slike, ki so si obdržale kljub svoji čisto zastareli tehniki in že zdavno prošlem razumevanju slikarskih nalog vendar gorko in zdravo umetniško jedro. Če bi bila usoda Franketa pustila v tujini, bi bil danes protagonista naših najboljših, najmodernejših — — —

Po načinu tedanjega vkusa so vsi Franketovi portreti praznično oblečeni, baron Winkler nosi železno krono okrog vratu. A vendar je bil gospod profesor Franke preveč umetnik, in ni se spozabil, kot mnogi njegovi sodobniki, da bi bil tudi v obraz svojim modelom položil oficialen izraz, kakor da so birmanski botri. Raz vsa ta lica odseva duša dotičnikova, podobnost ni mehanična, samo linearna, ampak tudi psihološka. In to je, kar tem slikam še danes podaja svež umetniški čar. — Mislim, da je med portreti Franketovimi

čeni. Lepa sloga torej ni tako velika, kakor se je zadrževalo!

Vojna v Južni Afriki.

Po dolgem premoru je razveselila Angleže nova vest z južnoafriškega bojišča: general Buller javlja, da „goni Bure pred seboj“. To vspricho majhnega števila Burov sicer ni posebna umetnost, a nekaj je vendarle. Sploh pa Angleži s poročili lorda Roberta niso zadovoljni. Tako n. p. piše „Morning Leader“: „31 besed lorda Roberta po brzopletu, da sporoče, da je en Bur ubit, 38 besed, da povedo, da je padel zopet en Bur, 18 besed, da naznanijo, da ni padel nihče in 28 besed, da javijo, da je nekaj Burov začelo izgubljati pogum, ter da nimajo niti konj niti streljiva itd.“ Res je, da se zglase na ta način vesti zadnjih dni in s polno pravico vprašuje omenjeni list, ali je vredno na stroške drž. blagajne brzojavljati domov take bedarije. Roberts pa sporoča še nekaj drugih zanimivih podrobnosti, n. pr. da je bila v London vračajoča se „City of London-Volunteers“ nadzorovana, da je nekega korporala ubila strela, da sta bila dva škota ubita vsled eksplozije v Komatipoortu in da druga blizu Rustenburga, da beže majhni oddelki Burov itd. Vse take malenkosti se poročajo kot jako važne. Dveh resnih železniških nesreč, katerih eno so povzročili „marodni Buri“ ter so imeli pri tem Angleži sedem mrtvih in 17 ranjencev, teh dveh neizgovorljivih pa se Roberts jedva dotakne. Seveda je le vzrok stara zanikernost angleških častnikov, da dopuščajo, da vozijo vlaki ponoči skozi kraje, kjer so še sovražniki. Angležem je pač malo za par sto vojakov, ki se pobijejo brez koristi za domovino! — Zadnja brzopletka v „Times“ poroča: Divizija kolonialnih čet in čete polkovnika Delisle so se tri dni, od 5. do 7. t. m., borile z Dewetom. Angleži so pregnali Bure iz njihovih postajank in razkropili njihove oddelke, ki so bežali docela demoralizirani. Dewet ima na razpolago pet topov in okoli 1000 mož. Boj se je vršil pred gorami Vredforta. Izgube Angležev so neznatne. — Če je le res! Čudno, zakaj brzopletka ne govori nič o izgubah Burov. Menda jih že ni bilo nič!

Dopisi.

Iz Ljubljane, 10. oktobra. V „Slovenec“ št. 229. čitamo notico, ki je naperjena iz očitno škodoželjnih namenov proti prvi slovenski tovarni pletenin g. Drag. Hribarja. Tudi tukaj išče „Slovenec“ dlako v jajcu, da bi svojim somišljenikom dokazal, da g. Drag. Hribar uporablja za svoje tovarniško podjetje le drugorodce, kakor „Slovenec“ trdi, da nekega žida. S tem hoče dokazati „Slovenec“ svojo hinavsko bratoljubje ter na ta način kolikor mogoče škodovati narodnemu podjetju. Vprašamo, kaj mu je na poti Čeh g. M. Grünler? Ni li mogoče kos svojemu delu in poklicu? In kdo pa je oni žid, kojega „Slovenec“ imenuje v svojem članku? Mi ga ne poznamo! Gospod Drag. Hribar ima pač dva popotnika, a ta sta oba Slovence z dušo in telesom. Tako je torej škofov list zopet lagal. Vprašamo pa: Ali ne zalagajo židje konsumnih društev?

najboljši oni mojega rajnega očeta, dra. Zarnika, in pa matere gospoda dra. Papeža. Zelo zanimive so Franketove tri oljnateljske, kažejo pokrajine v Kitaju. Franke je o svojem bivanju onde spisal zanimivi roman „Postillon d'amour“, ki se nahaja v „Ljubljanskem Zvonu“. — V omenjenih treh sličinah se umetnik približuje načinu vzhodnoazijskih kultur, kojih slikarska vrlina in moč leži v barvasti ploskvi, pri kateri le ton in krepkost predmetov določujeta njihovo razdaljo, ne sence in perspektiva. In ta ploskovita umetnost (Flächenkunst), ki je veledekorativna ter je dandanes neizmerno preustrojila evropsko slikarstvo (impressionisti, moderni risarji; vsa vporabljena [angewandte] umetnost), je že tedaj mikala mladega Franketa. Če bi ne bile imenovane tri slike tako začrnele, bi lahko mislil, da so delo najmoderneje šole. Seveda jim manjka tudi širokosti današnjega čopičevega potegljaja.

Marljive svinčnikove risbe kitajskih tipov (št. 150) bi bile izvrstne ilustracije za kako popotno delo in bodo marsikoga mikale vsled sedanjih boksarskih nerodnostij.

Ali ne obiskujejo židovski potovalci cerkvene štacune? Ali ne plačujejo duhovniki židom fakture z novci poštenega, a še nezavednega slovenskega kmeta? No! Vprašamo, jeli to „svoji k svojim?“ Dobro vemo, kam pes tace moli. „Slovenec“ bi želel, da bi tudi potnika g. Drag. Hribarja stopila čez prag prodajalne konsumnih društev, a to se ne zgodi, posebno pa v Trnovem ne. Ali mogoče ne ve še tega „Slovenec“, da kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade? Taka lažnjiva obrekovanja kakor jih donasa „Slovenec“ so pač smrtni in tudi v nebo vpijoči greh. Želeli bi, naj „Slovenec“ pometa popred pred pragom konsumnih društev in vzajemne zavarovalnice, kjer dva ultra nemškutarja slovenski kruh jeta.

Z dežele, 9. oktobra. Na Dunaju izhajajoči tednik „Die Wage“ ima v 41. številki zanimiv članek o „katoliški znanosti“. Katoliško duhovenstvo je namreč neko posebno vrsto vede iznašlo; zove se katoliška veda. Matematika, zemljepis, zgodovina, naravoslovje, vse se mora vjemati s katoliško vero, z dogmi, češ, da sicer ni veda. To vedo kultivirati, je naloga katoliških učenjakov. „Wage“ je mnenja, da se ne more govoriti o kaki narodni in ne kaki versko pobarvani vedi; veda je prosta vsega tega. Jezuitje na Nemškem so osnovali „kongres katoliških učenjakov“, ki je internacionalen. Člen tega kongresa zamore vsakdo biti, ki plača štiri marke, sprejme se pa tudi več. Tu nam pride na misel naše „katoliško učenjaško društvo“ okoli „Obzornika“ in zopet najdemo, da je tudi v tem oziru slovenski duhovnik le posnemovalec te „učenjaške internacionalce“. Vse, kar jezuitje organizujejo, najde na Slovenskem posnemovalec. Dotični članek v „Wage“ govori tudi nekaj o našem dr. Šusteršiču. „Wage“ piše, da se katoliško učenjaštvo obrača le do meščanstva, v tem ko ima za kmeta drugo učnost, drugo pesem. „Wage“ pravi: Na našem avstrijskem jugu je bil pred kratkim katoliški shod, in na tem shodu se je oglašil mož, ki je morda 14 dni pozneje v Monakovem štiri marke plačal, da more kot „katoliški učenjak“ pri kongresu katoliških učenjakov sodelovati, prav hudo proti inteligenci: „Inteligentne zaveže iste, ki nimajo vere, je namreč govoril naš slavni dr. Šusteršič. Ali naj se le velike mase krščanskega ljudstva proti mestni inteligenci v boj postavijo in potem bode inteligenca izginila, kakor kaplja v morju“. Kmetov tedaj še ni treba učiti, kako se veda spaja v soglasju z vero. Na deželi še pomaga stara metoda, v mestih se poskuša z novo, s propagiranjem „katoliške vede“. „Wage“ do stavlja: Končno zmago slobodne vede in neodvisnega mišljenja ne bodo kmetске pesti, ne učenjaški kongresi zadrževali. — Kaj bi list šele rekel, če bi vedel, da si dr. Šusteršič resno domišljava, da je s svetim Duhom sklenil posebno pogodbo! Čujemo, da hoče ta dr. Šusteršič nekje v mestni skupini za državni zbor kandidirati. Pri nas „im öster. Süden“ je vse mogoče. Dr. Šusteršič je voditelj naših krščanskih gospodarskih organizatorjev. Ali čuješ, slovenski meščan, da hočejo kmeta proti tebi nahujskati! Kakor znano, to hujskanje tudi že

Če gledam portrete Matija Jame, polasča se me vselej neki pomirljivo prijeten občutek, kakor če bi pil dobro monakovsko pivo. Nekaj Rembrandsovo prikupno-solidnega, širokega, zaupljivega imajo te podobe, ki so sicer delane povsem moderno. Maks Slevogt ima včasih tak ton v svojih figurah. Jama rad dela v gorkih zlatih tonih, poklada pa barvo zelo na debelo, pastozno na platno. On je zelo pozitiven, zelo resničen in zelo simpatičen. Lepe so vse te glave, izvzemši morda študijo št. 112, ki je afektirana v svoji priprostosti. Najlepša pa, in sploh ena najlepših v razstavi je portret dame (št. 93). Ukusna, prosta prireditelj priča, da je to delo čim posebno srečnega razpoloženja. Kako fino se odloča klobuk od zelenkaste draperije, kako prepričevalno lepo se zlagajo črni klobuk, lasje in obleka k gorkemu inkarnatu profiliranega obraza! Veliko uslugo je izkazal Jami gospod Jakopič, ki je podoba obdal z okvirom, kateri se v tonu tako enotno podaja k vsemu, da si slike v drugačnem okviru skoro predstavljati ne morem. Od drugih portretov je še omeniti onega št. 188, poprseje mladega Italijana. Kedar Jama dela v gorki temoti,

dalje časa praktikujejo. Ali se je temu v bran postaviti, ali se je mirno ubiti dati?

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. oktobra.

— Osebnost. Davčni nadzornik v Postojni, g. dr. Ivan Ponebšek, je imenovan višjim davčnim nadzornikom.

— „Slovenec“ je radi naše notice, s katero smo zavračali njegove nesramne napade na „umetniško društvo“, uprav posebnel. Naš mirni odgovor pa je tale: Tržaška „Edinost“ je prinesla takoj v ponedeljek o nedeljskem izletu dvoje vesti, v katerih je konstatovala z veseljem, da so se vrnilo izletniki iz Ljubljane popolnoma zadovoljni, polni navdušenja ter najlepših spominov. „Tržaški Slovenci smo“ — je pisala „Edinost“ — „povdarjali soglasno, da še nikoli nismo zadovoljnejši zapuščali Ljubljane. Zlasti nas je ganilo do srca, ko so nam trpini iz Istre drhtečim glasom zatrjevali, da je bil to najlepši dan v življenju njihovem“. In našemu uredniku je voditelj tržaških izletnikov, gosp. prof. Mandić vpričo gospe Ponikvarjeve zatrjeval, da ni bil v Ljubljani še nikdar toli zadovoljen in srečen kakor minolo nedeljo. Vse je bilo torej zadovoljno, le stari spletkar „Slovenec“, ki dela združbo in zgago kjer le more, je poskušal v ponedeljek dokazati, da „umetniško društvo“ ni postopalo pravilno niti pri sprejemu niti pri raznih prilikah tekom dneva. In zakaj ne? Ker ni povabilo društva, v katerem so prvaki Štefe, Kregar in Gostinčar! In ker ni bilo tega društva, tako je dokazoval „Slovenec“, je bila vsa slavnost ponesrečena. „Slovensko umetniško društvo“ ni odgovorilo na vsa podtikanja in zavijanja ničesar. Ni se dalo zvabiti na ulico, ni se hotelo vmešati v politično polemiziranje, nego je kot nepolitično, izključno le z umetnostjo se baveče društvo molčalo na vsa izzivanja, saj je javnosti itak znano, da ni „umetniško društvo“ samo priredilo niti sprejema na kolodvoru niti drugih točk dnevnega reda izletovega, nego da se je priredilo vse skupno z drugimi faktorji, ki so poklicani v prvi vrsti, da zastopajo Ljubljano, kadar sprejema mile goste. „Slovensko umetniško društvo“ torej tudi z notico, ki je izšla v naši torkovi številki, ni v prav nobeni zvezi ter je nam ni poslal niti odbor niti kak poseben odbor, nego smo jo napisali sami, ki smo zanj odgovorni le sebi in nikomur drugemu. Mi nismo nič vprašali, če je odboru „umetniškega društva“ naša notica všeč ali ne. Naša notica tudi nikakor ni imela oficijalnega značaja. „Slovenec“ jej ga le podtika, da bi mogel društvu škodovati, ker društvo sovrži in se na vse načine trudi, da bi je razbil, da bi mej člani združbo napravil. Zdaj podi iz društva vse tiste, ki niso slikarji ali kiparji, zdaj zopet obeta materialno škodo tistim slikarjem in kiparjem, ki pri kaki cerkvi kaj zaslužijo. Pomagalo pa to ne bo nič, in zato nas tudi ni ostrašila včerajšna grozilna in pretilna „Slovenčeva“ filipika, nego smo slej kot prej prepričani, da klerikalnih društev v

nedeljo ni prav nihče pogrešal. Konstatujemo pa vnovič, da sta klerikalna ljubljanska lista vedno skušala delati „umetniškemu društvu“ le škodo, da „Slovenec“ ni hotel sprejeti niti plačanega inšerata, nego je v slogi s „Slov. Listom“ na vse možne načine blatil in napadal ves odbor in posamezne društvene člane, ki imajo za ustanovitev društva in uresničenje sedanje razstave največje zasluge. Toliko odgovarjamo; če pa hoče izvedeti kaj več, naj se obrne na — po vsej Ljubljani znani — naslov predsedništva za strahkarski boj prav hudobno zlorabljenega „umetniškega društva“!

— „Nov konsum“. Ljubljanski gostilničarji snujejo tovarno za sodovko, in zaradi tega je lažnjivi kljukec, ki sliči na ime „Slovenec“, napadel nas, češ, ta tovarna je nov konsum. Počasi, gospodje. To podjetje je produktivna zadruga, in za take smo mi vedno bili. Naši somišljeniki so jih v deželi snovali, ko se klerikalcem še sanjalo ni o kaki organizaciji. Naši somišljeniki so ustanovili prve mlekarске zadruge, naši somišljeniki so ustanovili žreb-ljarsko zadrugo, in naš list je v vsaki priliki se zavzemal za produktivne zadruge. Pobijali smo vedno le neproduktivne zadruge in pobijali jih bomo tudi v naprej, dokler ne razpade sleparska organizacija, ki so jo klerikalci ustvarili. Zakaj pa klerikalci ne snujejo produktivnih zadrug, nego le trgovine s specerijskim in manufakturnim blagom? Odgovor je lahak: Zato, ker bi pri produktivnih zadrugah ne mogli ničesar potlačiti v svoje malhe, kakor to delajo pri konsumih.

— Daleč smo prišli. Dekan in župnik Kunstelj iz Cerknice je bil danes pri tukajšnjem prizivnem sodišču zaradi žaljenja nekega orožnika obsojen na globo 40 K, oziroma 4 dni zapor. Doslej so samo kmetски fantje prišli v konflikte z orožniki, a kakor se vidi, bodo poslej tudi župniki in dekani iskali na tem polju svoje lavorike. Res, daleč smo prišli!

— Nabergoj — oproščen. Povodom zadnjih deželnozborskih včitev je imel g. Ivan Nabergoj, prezasluzni prvoboritelj tržaških Slovencev, na Proseku malo kontroverzo z mestnim redarjem Čukom, ker je le-ta skušal vplivati na volilce v prid laški stranki. Redar Čuk se je čutil razžaljenega in je šel g. Nabergoja tožiti. Prvo sodišče je res obsodilo g. Nabergoja po § 312. kaz. zak. (žaljenje javnih organov) na 50 K globo. Gosp. Nabergoj je proti tej obsodbi vložil vzklik. Včeraj se je v Trstu vršila vzklicna obravnava in pri tej je bil g. Nabergoj popolnoma oproščen.

— Škof Flapp je vsem duhovnikom poreško-puljske škofije zagrozil, da odstavi vsakega in mu prepove maševati, kdor bi poskusil uvesti glagolico v cerkev. Kakor smo že pred več časom poročali, je rimska kurija izrečno dovolila, da se sme rabiti glagolica tam, kjer je bila kdaj v navadi, škof Flapp pa je svojim duhovnikom kar najstrožje prepovedal, storiti to, kar je papež dovolil!

— Kersnik v „Österr. Ungar. Revue“. Gospod profesor Anton Funtek, ki si je pridobil kot prevajalec slovenskih poezij največjih zaslug ter je objavil v „Österr

je njegov medenožlati ton zelo prijeten. Varuje naj se, da mu ne postane manira! Nekoliko rjast na primer je na njegovi „usmiljenki“ (št. 148), ki je delana svetlo. Naj se čuva pred ono „sauce hollandaise“, ki je postala že tako vsakdanja na Lenbachovih slavnoznanih portretih, slikanih na prozorni način starih mojstrov. Omenjena „usmiljenka“ je sicer zelo enotno in lepo polnozračno delo v primernem dekorativnem okviru, ki ga je umetnik sam napravil.

Kot pokrajinar se Jama predstavlja zelo dostojno.

Kdor pozna svetlobo na mestnem trgu ljubljanskem v predpoldanskih urah, bode rad cenil Jamovo sliko glavnega trga. „Solčni zahod na Selu“ pri Ljubljani je jako lepo delo, a ga še ni na razstavi. Trije otroci, ki južinajo na pragu hiše, so v barvi simpatični. Ugajajo tudi občinstvu precej splošno, a le zarad modelov; ugajali bi mu ravno tako, če bi bili fotografirani, torej to dopadajenje z umetnostjo nima ničesa opraviti. To delce je pač Jama tudi naredil zato, da ga je prodal; proti umetniškemu svojemu prepričanju je slikal žanr. „Motiv ob Ljubljani“ (175) je delan po naročilu in je le kopija narave;

izgleda kot kolorirana fotografija in je pač s pripomočjo fotografij narejen. Na razstavo ne spada, to Jama sam pravi. Tudi „v mraku“ je menda podoba, ki je v risbi podprta nekoliko s fotografijami študijami. V barvi pa je samostojno opazovana. Zastor, ki je znotraj razsvetljen od luči, zunaj pa od lune, je dobro pogojen v svoji vmazano-rdeči barvi. Vendar je Jama boljši, če dela čisto po naravi; zato so portreti in pokrajine lepše, kot druge figuralne stvari, kjer si ni mogel naročiti dragih modelov.

Če bi le naši umetniki dobili toliko mecenstva, da bi mogli plačevati vsaj svojo izobrazbo —

Tako pa morajo slikati sproti za prodajo; in prodaja je navadno najbolje to, kar je škodljivo vsemu razvoju in kar se v nemškem umetniškem žargonu zove „Kitsch“, to so „pildki“, kakor jih nahuja še dandanes v „Gartenlaube“, in ki ginejo vsako rahločutno frajlo: otročički, ki se igračkajo s kužki, kateri so jim mlekec na zemljico izlivali — in kar je še takih neumetniških absurdnostij, kjer a ne k d o t a nadomešča umetnost.

Miljutin Zarnik.

Ungar. Reue" že celo serijo pesniških prevodov, prevel je sedaj za ta zbornik tudi Kersnikov najboljši roman „Očetov greh“ pod naslovom „Des Vaters Schuld“. Prevod je začel izhajati v 1. zvezku tekočega letnika. Kakor vsi Funtkovi prevodi se čita tudi ta gladko in elegantno ter se vzlic svobodnemu prevodu vendarle tesno oklepa originala. Želeli bi, da bi se poskrbelo, da bi izšel ta Kersnikov roman v knjigi ter da bi zbral g. prof. Funtek svoje pesniške prevode v skupnem zvezku. To bi tudi tuje, neslovanske narode seznanilo z našo literaturo, ki je doslej malone neznana.

— **Vodstvo tobačne tovarne** nam z ozirom na naše vprašanje, če se je delavcu Valentinu Baharju dovolil dopust, piše: „Da se je delavcu Val. Baharju pač dovolil 4 tedenski dopust, toda nikakor ne v agitacijske svrhe, temveč na predlog tovarniškega zdravnika iz zdravstvenih razlogov, ker imenovani delavec trpi na malokrvnosti.“ — Mi smo že v dotični svoji notici povedali, da tovarniško vodstvo ni Baharju dovolilo dopusta v agitacijske namene. Konstatujemo pa, da porablja malokrvni Bahar svoj dopust za jako intenzivno politično agitacijo. Vrh tega pa se dejstvo, da ima Bahar dopust, porablja za agitacijo, češ tobačna tovarna sama želi, naj bi vse šlo za Kreka v boj, in je zato dala Baharju dopust.

— **Iz Kozjega se nam piše:** Mnogo volilcev in županstev našega okraja je sklenilo, vse moči zastaviti za izvolitev gosp. Dragotina Hribarja v V. kuriji, kandidaturu g. Žičkarja, ki je sam izjavil, da rajše kandidira v kmetijskih občinah Ptuj-Ljutomer, pa z vsemi silami pobijati. — Gosp. urednik! Vašemu mnenju o šoli v „Marijanišču“ moram žalibog pritrditi. Neki tukajšnji posestnik imel je svoja dva fanta več let v „Marijanišču“. A v kljub temu, da sta fanta izredno nadarjena, sta letos pri vzprejemnem izpitu za gimnazij popolnoma propadla, ker sta se v „Marijanišču“ premalo naučila. Katekizem znata sicer na pamet, v drugih predmetih pa sta v Ljubljani še celo to pozabila, kar sta se v tukajšnji ljudski šoli naučila. Taki so uspehi v klerikalnih šolah!

— **Državnozbornske volitve na Koroškem.** Nemški kandidatje doslej še niso določeni za vse okraje. V mestni skupini Beljak-Spital je stališče dr. Steinwenderja tako trdno, da je vsak resni boj izključen, Wolfvoici bi sicer Steinwenderja jako radi podrl, a to je doslej še nemogoče. V Celovcu bo zopet izvoljen urednik lista „Freie Stimmen“, W. Dobrnig. Občinski svet celovški mu je v zadnji svoji seji izrekel priznavanje na njegovem delovanju in ga pozval, naj zopet kandiduje. Glede družih kandidatov še ni nič določenega, vendar je brez dvoma, da postane dr. Lemisch zopet poslanec. O koroških Slovencih se nič ne čuje. Bržčas čakajo na izid volitev volilnih mož, predno se odločijo, kdo naj kandidira za Einspielerjev mandat.

— **Trgovsko bolniško in podporno društvo** v Ljubljani naznanja, da se bo prihodnjo nedeljo, dne 14. t. m. ob 10. uri dopoldne v domači kapeli novega zavetišča usmiljenih sester (Leoninum) na Vodmatu kot cerkvena obletnica našega društva v smislu pravil darovala maša za prospeh društva kakor tudi za duševno zveličanje vseh umrlih udov in dobrotnikov istega.

— **Slovensko trgovsko pevsko društvo** opozarja svoje častite gg. pevce, da je danes točno ob pol 9. uri pevska vaja.

— **Kolesarsko društvo „Ilirija“** priredi v nedeljo, dne 14. oktobra skupni izlet čez Črnuški most, skozi Gameljne, Šmartno, Vižmarje in St. Vid v Dolnice, kjer se vrši prosta zabava v znani gostilni. Odhod ob 1. uri popoldne iz društvene dvorane pri „Avstrijskem carju“. Prijatelji društva dobro došli.

— **Meščanska godba** bo igrala v nedeljo od 11.—12. ure predpoldne. V nedeljo zvečer pa se vrši v „Nar. domu“ koncert. Vspored objavimo jutri.

— **Glas iz občinstva.** Piše se nam: Ko sem zadnjič obiskal nekega nadomestnega rezervista, prosila me je cela tolpa teh revežev, naj ponesem njih pisma na pošto. Začudil sem se, ko sem izvedel, da pri tej vojašnici ni poštnega nabiralnika. Toda temu je istina. Vsi vojaki so primorani pisma oddajati nepoznanim ljudem v roke, da jih poneso na pošto. Ali je morda

res uboga deželna bramba tako „minderwertig“ od drugih vojašnic, kakor topničarske in dr., kjer jih škrat, reci: petkrat na dan pobirajo? Prosi se nujne opomoči. Slavna poštna uprava naj blagovoli najhitreje ta nedostatek odstraniti.

— **Oddajanje mitnic v zakup.** Od 1. januarja l. 1901 naprej se bode pobiranje pristojbin pri petih na podlagi zakona z dne 26. avgusta 1891. l. drž. zak. št. 140 urejenih cestnih mitnicah na Kranjskem (Ježica, Drenova gorica, Vrhnika, Smolenja vas in Poganice) potom javne dražbe v zakup oddalo. Dotični razglas se ob enem objavlja v tukajšnjem uradnem listu. Ta razglas je za občinstvo zaradi tega posebne važnosti, ker se bode pri dražbi vsaka mitnica za se kot poseben zakupen predmet izklicovala, ter dražba pri c. kr. davčnem uradu, v čegar okraji se mitnica nahaja, vršila, tedaj je vsakemu, tudi manj imovitemu prilika dana, se dražbe z uspehom vdeležiti. Osobito pa naj bi občine, v katerih so mitnice postavljene, kmetovalci, posestniki in veliki obrtniki mitninskega kraja nikari ne zamudili ugodne prilike, ker so jim zagotovljena v dražbenih pogojih pri vložitvi začasne varščine važna olajšila, kakor tudi v drugem obziru marsikatera prednost pred drugimi vdeležniki.

— **Mrtvo našli so na paši v Stavini** pri Prevaljah v brdskem okraju posestnika hčer Marijo Erjavšek.

— **Nezgoda.** Včeraj popoldne so podirali na Resljevi cesti pri stavbi Reiserjeve hiše stavbni oder. Zidarski vajenec Jak. Cimulini je nesel po odru lestev in ni pazil na tla. Najedenkrat mu je zmanjkalo odra in je padel kake 4 metre globoko na kamnjo in si je prebil glavo. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnico.

— **„Baron Kalibari“** je baje že bil prepeljan na Žabjek. V stolnem Belem gradu je tudi že sleparil in ga ogerska oblast tudi zasleduje. Izvršil je tamkaj neki sedem goljufij in tatvin.

— **Izgubljene stvari.** Včeraj je izgubila neka dama na Dunajski cesti zlat uhan z dijamantom. — Neka druga dama je izgubila na poti od Valvazorjevega trga po Gosposki ulici do kazine zlato verižico z oklepi, vredno 80 kron.

* **Profesor Albert češki pesnik.** Umrli dunajski kirurg je izdal troje antologij čeških pesnikov v nemškem prevodu. V zpuščini pa so našli 40 originalnih pesmij, pisanih v češkem jeziku, zbranih pod skupnim naslovom „Na zemlji in na nebu.“ Pesmi izidejo v kratkem v Pragi.

* **Zemlja je požrla pri Duhcovem** na Češkem v ponedeljek popoldne neko ženo, ko je pobirala krompir. Zgodilo se je to blizu Amalijinega rova, kjer je bilo hoditi prepovedano. O ženi ni niti sledu več.

* **Kaznovan — „hier!“** Na avstrijskih tleh se morajo pri kontrolnih shodih rezervisti zglasiti le z besedico „hier“ Kdor zine „zde“ ali „tukaj“, mora v luknjo. Drugače je na ogrski strani. Tam se mora oglašati človek le „jelen“. V Turocz-Szent-Martonu pa se je te dni neki nemški rezervist pri kontrolnem shodu honvedov oglašil „hier“. Dobil je šest dnij zavora.

* **Zopet eden! Rimski kasacijski dvor** se je bavil te dni v zadnji instanci z goljufijami duhovnika Antonia Grassa iz Gajazza, ki je bilžlani v Benetkah radi raznih sleparstev obsojen v triletno ječo ter bil postavljen pod policijsko nadzorstvo. Tega duhovnika je bil škof v Newyorku radi nesramnega življenja suspendiral „a divinis“, t. j. čitati ni smel maše in ni smel podeljevati zakramentov. Šel je nato v Rim in si tam — baje z denarjem — pridobil zopet pravico, da sme brati mašo. Opravljal je to seveda zopet za denar v cerkvi sv. Evstahija pri Pantheonu. Dobil je za vsako mašo 1 liro 50 centimov do 3 lire. Poleg tega je bil spovednik nun (!) pri Garibaldijevem mostu. Ko so ga aretirali, se je izkazalo, da je imel lepo trgovino z nesramnimi slikami, fotografijami, ter da je bil — zelo bolan. Kasacijski dvor je sodbo potrdil.

* **Duhovnik — tihotapec.** Nedavno so poročali listi, da je hotela neka nuna iz Genove vtihotapiti smodke in tobak preko meje. Te dni pa so zasačili francoskega katoliškega duhovnika, ki je imel za obrt tihotapstvo z vžigalicami. Dobil so ga na postaji Bellegarde pri Genevi. Plačati je moral 600 frankov globe!

* **Koliko veljajo misloni?** V Monakovem je bil zadnje dni zbor, ki se je imenoval „kongres katoliških učenjakov“. Učestnost te gospode je zelo dvojbene vrednosti. Ali zanimivi so nekateri podatki s tega kongresa. Monsignore Baumgarten je poročal o misijonih in naštel svote, ki so bile tekom 19. stoletja porabljene za misijone. Nabrali in izdali so: društvo za razširjenje vere 275.000.000 mark, društvo sv. Bonifacija 36.000.000 m., društvo detinjstva Jezusovega 87.000.000 m., afričansko društvo nemških katoličanov 1.500.000 m., misijonsko društvo sv. Ljudevita 18.000.000 m., društvo sv. dežele 340.000 m., društvo angeljev varuhov 410.000 m., društvo za Knechtsteden 105.000 m., dr. za uboge zamorske otroke v srednji Afriki 580.000 m., sodalita sv. Petra Clav. 530.000 m., Leopoldinska ustanova 1.100.000 mark, društvo za katoliške šole na vzhodu 3.640.000 m., Oeuvre des partants 1.600.000 mark, protisuženjsko društvo 120.000 m., nabiranje velikega petka za sveto deželo 500.000 m., epifanska zbirka za misijone 2.000.000 m., neznana društva 5.000.000 m., posebne zbirke v Nemčiji 2.000.000 mark, posebne zbirke v drugih deželah 20.000.000 mark, propaganda 100.000.000 m., rastave 11.000.000 m., premoženje misijonarjev 23.000.900 m., darila naravnost misijonarjem 15.000.000 m., vzgojevalni doneski 95.000.000 m., darila sv. stolice 22.000.000 m., skupaj 721.815.000 mark. Razven tega je bilo porabljeno okrog 780.000.000 mark denarja, ki se ne more detaljno izkazati — skupaj torej okrog poldruga milijarde. Vprašanja? Koliko velja spreobrnitev jednega divjaka? Koliko več koristnega bi se lahko storilo za poldruga milijardo?

* **Iz lože je padel** v pariškem gledališču „des Gobelins“ te dni med predstavo neki Louis Laville. Nesrečnež je bil na II. galeriji, a se je nagnil predaleč ter padel v globčino na glavo v parterju sedeče 14letne deklice. Udaril je z glavo na glavo deklice s toliko silo, da sta obležala oba onesveščena. Odnegli so ju v bolnišnico.

* **40 oseb zmečkanih.** Iz Petrograda poročajo, da se je v gostilni Nikanderskega samostana pri Pškovu pripetila velika nesreča. Bila je ondi neka cerkvena slavnost in okoli 5000 romarjev in romaric je prenočevalo v samostanu. Vsled silne teže se je strop II. nadstropja udril in padel na speče romarje v I. nadstropju. Nekdo je razen tega zakričal še „Ogenj!“ in tudi iz drugih nadstropij je drlo vse na prosto. Zmečkanih je bilo 36 žensk in 4 moški, ranjenih pa 20 oseb, med temi 4 smrtno.

* **V dobi elektricitete.** V Kansasu izhajajoč list poroča: „V ponedeljek je pomigala neka tukajšnja deklica nekemu tujcu z robcem in v torek sta bila že poročena. V sredo mu je pomigala z metljo, a v četrtek je vložil že tožbo za ločitev“. Tako se godi v dobi elektricitete: „drum prüfe wer sich ewig bindet!“

Književnost.

Marko Vovčok: Pučke pripovedi.

(Zagreb. Izdaje „Matice Hrvatske“.)

(Konec.)

Rekla sem že zgoraj, da ima veliko prednost v teh povestih prekrasni slog, kratek, a jednat, kjer ni nobene besede brezpomembne, nobene besede odveč in vendar veje v teh pripovedovanjih toliko božanske poezije! Evo n. primer kako kratko, a markantno opisuje kozaka Kohana:

„Dok je još bio momak, trepane samo crnim obrvama, a djevojke venu i luduju; a sada, kad je ostario, makne samo siedim brkom, pa zašuti sva družina.“

Drugod opisuje zopet gosposki dom tako-le: „Pred očima nam zatitra: i zeleno, i crveno, i bijelo, i modro... Čega ondje nema! Možda ste kadgod zavirili u židovski dućan? Svega dosta; u prvi mah ne možeš ni razabrati, što je liepo, a što bi se, vidite, moralo baciti na smetište, da ljude straši. Tako i tu: Po ulovima se blista, po zidovima se sjaji. Dotrče nekakove gospojice, brze i znatiželjne kao sorake; povrte se, povrte pred očima, pa bježi za vrata! A sama gospodja... tako je napihnuta, kao da je kvasom začinjena; sva u prstenju, u baršunu. Pridje ravno k zrcalu, okrene se dva puta, i sve zašumi po sobi kao suho lišće; izvali se na stolac, što su ga joj podmetnuli, pa onda pogleda u nas“.

Kako ljubko in krasno je opisana sestra Melasja in njen brat Mihajlo! Kako

divno popisani bregovi Dnjepra in dehteči vrtovi v cvetju. Zdi se, da vonjaš oni pomladanski vonj razcvetlih vrtov, da vidiš bujni, rdeči, beli in sivi mak.

A ljudje? Ti se ti tako smilijo, da bi najrajši segel v žep ter jim pomagal, ali šel do tiste grde, trdosrčne gospode ter jo zadržal.

Ko bi hotela citirati vse, kar je lepega, morala bi vse kar zaporedoma prepisati. Moj namen pa je bil le opomniti Slovence na to lepo, zdravo, umetniško čtivo!

„Hrvatska Matica“ daje svojim členom prekrasnih knjig; poleg originalov prinaša prevode najboljših ruskih pisateljev. Ko bi tudi „Slovenska Matica“ našla dobrih prevajalcev, in ko bi hotela zalagati prevode velikih slovanskih umetnikov! Matica.

— **„Život“** ima v knjigi II. Sv. IV. tole vsebino: Slike: Robert Frangeš: Sv. Dominik. Ivan Tišov: Nastava. Robert Frangeš: Model bika. Sadržaj: Ivo Cippico: Otrgnuti život — Mihovil Nikolić: Oktobar. — Srgjan Tucić: Zadnje poglavje. — Multatuli: Ideje. (U visinama; Sokrates). Prevela Nina Vavra. — Matica Hrvatska God. 1899. Prof. Franjo Valla: Novi vijek, napisao Janko Koharić. — Prof. Milivoj Šrepel: Preporod u Italiji, napisao Vladimir Lunacek. — Vladimir Turković: Dojmovi sa pariske izložbe. Savremeno francesko slikarstvo. — Milan Marjanović: Friedrich Nietzsche. — Dušan N. Plavšić: Slovenska umjetnost. — Iz književnog i umjetničkog svijeta: Kazalište: Hrvatsko kazalište. — Književnost: Milivoj Podravski: Pjesme. Braća Ostojić: Pjesme. Umjetnost: Izložba u Zagrebu. Sa pariske izložbe. — Smotra. — Odveč bi bilo pripočeti to najlepšo moderno hrvatsko revijo iznova slovenskemu občinstvu. Kdor je čital le en sam zvezek, se je mogel prepričati, da je „Život“ zbornik, ki dela čast jugoslovanskemu časopisju po svojem bogatem, zanimivem, vsekdar aktualnem in nepretiranih modernih idej polnem zadržaju ter po svojih doslej nedosežnih umetniških prilogah, reprodukcijah slik in kipov.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 11. oktobra. Cesar je včeraj vsprejel prezidenta upravnega sodišča grofa Schönborna v posebni dolgi avdijenci, ki ima odločno političen pomen, ministrski predsednik Körber pa je konferiral s članom gosposke zbornice knezom Fürstenbergom.

Dunaj 11. oktobra. Avskultant Ivan Bremec je imenovan sodnim pristavom v Logatcu.

Dunaj 11. oktobra. Deželni poslanec dr. Jočević je imenovan deželnim glavarjem dalmatinskim na mesto umrlega dr. Bulata.

Praga 11. oktobra. V včerajšnji seji deželnega odbora je dr. Škarda predlagal, naj se vlado pozove, da skliče deželni zbor. Nemški deželni odbornik dr. Werunsky se je izrekel proti temu in je zahteval, naj se njegov ugovor predloži ministrstvu. Deželni maršal je to odklonil, na kar je bil Škardov predlog sprejet.

Praga 11. oktobra. Kompromisna pogajanja mej mladočeško stranko in mej stranko narodnih delavcev so se razbila.

Lviv 11. oktobra. V Stanislavu je imel grof Dzieduszycky govor o političnem položaju. Rekel je, da je češka obstrukcija morala nastati, ker so merodajni krogi kapitulirali pred nemško obstrukcijo. Češka obstrukcija je bila le posledica te kapitulacije. Ako tudi v novem parlamentu ne neha, ako tudi novi parlament ne bo mogel funkcionirati, potem se vporabijo izredna sredstva, kar bo tudi Poljake zelo zadelo.

Berolin 11. oktobra. Waldersee je Lihungčangu odločno odrekel zahtevani pogovor. V petek pojde Waldersee v Pekin.

London 11. oktobra. Iz Indije pojde 1000 mož angleške vojske, da zasedejo Honkong.

London 11. oktobra. Iz Tientsina se poroča, da je nemška armada dobila povelje, zasesti železnico od Pekina v Jangsu; ostale proge zasedejo Rusi. Angleži zasedejo samo pristan Čingvantao.

Listnica upravnistva.

Gosp. Anton Flego, dijak v Škedenju: Naslov za dopise in prijave novemu slovenskemu trgovskemu društvu „Merkur“ je: Gosp. Ferko Keranik, knjigovodja pri trvdri F. Ks. Souvan v Ljubljani.

60.000 kron je glavni dobitek invalidsko zahvalne loterije, ki se izplača z odtegnenimi 20% v gotovem denarju. Opozorjamo čast. svoje čitatelje, da bodo žrebanje dne 10. novembra 1900.

Pri Ervinu Burdyeh-u, lekarju v Škoči
Loki se dobiva; (321-70)

ustna voda

z novim antiseptikom
katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado
Frian, katera ohrani zobe zmiraj zdrave in
bele, ter zamori vsako gnjilobo.
Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane
2 kroni, po pošti 2-05 kroni.

Zahvala.

Vsem blagim dobrotnikom, s pomočjo kojih
je bilo povodom praznovanja sedemdesetletnice
Nj. Vel. presv. cesarja Franciška Jožefa I. dne
4. oktobra t. l. pogoščenih z jedjo in pijačo 180
otrok poljske dvorazrednice, se v imenu obda-
rovancev presrčno zahvaljujem.

Ivan Pipan
šolski voditelj.

Umri so v Ljubljani:

Dne 6. oktobra: Marija Matko, delavčeva
hči, 2 mes., Opekarska cesta št. 24, črevesni ka-
tar. — Julij Endlicher, montan-inženir, 44 let,
Gradaške ulice št. 8, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506-3 m. Srednji srčni tlak 736-0 mm.

Sept.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C.	Vetromi	Nebo	Pelavina v 34 urah
10	9. zvečer	737-8	11-8	sl. jvzhod	jasno	00 mm.
11	7. zjutraj	734-5	6-4	sl. svzhod	megla	
	2. popol.	733-8	19-6	ar. jvzhod	del. oblak.	

Srednja včerajšnja temperatura 12-5°, nor-
male: 11-4°.

Dunajska borza

dne 11. oktobra 1900.

Skupni državni dolg v notah	97-—
Skupni državni dolg v srebru	96-65
Avstrijska zlata renta	114-65
Avstrijska krona renta 4%	97-30
Ogrska zlata renta 4%	114-20
Ogrska krona renta 4%	90-35
Avstro-ogrski bančne delnice	1698-—
Kreditne delnice	842-50
London vista	241-97 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118-20
30 mark	23-61
50 frankov	19-27
Italijanski bankovci	90-45
9. kr. cekini	11-45

Mlad trgovski pomočnik

(manufakturi), več slovenskega, nem-
škega in hrvaškega jezika v govoru in pisavi ter
italijanskega nekoliko v govoru, želi nastopiti v
Ljubljani službo kot komptuarist. Isti
ima tudi veselje do potovanja.

Ponudbe naj se pošiljajo pod A. B. 1000
upravnistvu „Slov. Naroda“ (2100-1)

Gostilna v Ljubljani

se odda na račun.

Posebno pripravna je za mesarje. —
Kje? se izve v upravnistvu „Slov.
Naroda“ (2085-2)

Najzadnji žlahtni

raki

se dobé samo še ta teden

po najnižjih cenah
pri (2097)

Jos. Leuz-u.

Učenec

iz dobre hiše, ki je dovršil vsaj II. gimn.
razred, vasprijemem v svojo manufakturno
trgovino. (2084-3)

Jos. Medved, Novomesto.

Klet

se daje takoj v najem.

Vpraša naj se v graščini Thurn pri
Ljubljani. (2055-3)

Brivsko podjetje

po novi secesiji opremljeno, v središču mesta v
Zagrebu, se zaradi družega podjetja v Avstriji
odda od 1500 gld. do 800 gld. in tudi ceneje.
Prednost se daje strokovnim veščakom za la. po-
setnike. Čisti dohodek na mesec je 130 gld.

Ponudbe pod šifro Zvonimir Stančič,
Zagreb, Jurišičeve ulice 12. (2087-2)

Lepo

grajsko posestvo

v krasni legi na Koroškem, 15
minut od kolodvora oddaljeno, skupno 70 oralov,
arondirano, globoka zemlja I. vrste, stavbena area
2200 m², stanovalna hiša vili podobna, veranda,
balcon, terase, vrečna pitna voda, 1000 komadov
rodečih sadnih dreves, gospodarska poslopja, vse
v najboljšem stanju, je zaradi rodbinskih razmer
na prodaj.

Prijazne ponudbe pod: „C. D. pošta
Prevall, Koroško“ (2096-1)

Nikdar več v življenju!!

355 važnih komadov
za samo 3 K 60 h.

1 krasna pozlačena ura z lepo verižico, z
jednoletno pismono garancijo, 6 finih žepnih rob-
cev, belih ali barvastih, ovratnica z orientalskimi
biseri, najlepši ženski nakit, 1 lep moški prstan
z imitiranim žlahtnim kamenom, tudi za dame,
1 garnitura manšetnih in srajčnih gumbov iz
double-zlata, vsi s patentnim zaklopom, 1 krasen
smodkin nastavek z jantajem, 1 ff. žepni nož,
1 komad dišečega toaletnega mila, 1 usnat port-
moné, 1 toaletno zrcalo z etuijem, 1 par bouto-
nov z imit. briljantom, prav dobro ponarejenim,
1 večna beležnica, 20 predmetov za dopisne po-
trebe in še 255 raznih stvari, neobhodno potrebnih
v hiši, gratis.

Vse skupaj z uro, ki je sama tega denarja
vredna, velja le 3 K 60 h.
Razpošilja proti povzetju nova krakovska
razpošiljalna trvdka (2101)

F. Windisch
Krakow No. B/X.
Za neugajajoče se vrne denar.

Krasne novosti nagrobnih vencev

in
trakov za vence
priporoča (2070-1)

Karol Recknagel
Mestni trg št. 24.

Umetniška razstava v „Mestnem domu“ vsak dan od 9. dopoldne do 4. popoldne.

Vsako vé, da

modra gospodinja ni nikoli potratna, da se pa tudi modra gospodinja ne boji za vinar, katerega
mora za pripoznano dobro blago več plačati, kakor za manj vredno in slabo. Modra gospodinja ne
bode na primer nikdar družega mila kupila, kakor sloveče Doering-ovo milo s sovo, ker vé,
da ohrani s tem lepoto in svežost polti, da nadalje najboljšo dobi, kar more nuditi milna branaša,
ter da vsejedno kupi po ceni. Doering-ovo milo s sovo bodi vsakemu toaletno milo! Povsod
se dobiva po 30 kr. d (503-4)

V Ljubljani prodajajo: Anton Krisper, Vaso Petričič in Avgust Auer.
Generalna zaloga: A. Motsch & Co., Dunaj.

Mlad

trgovski pomočnik

izurjen v trgovini z mešanim blagom, išče
službe v kaki manufakturni trgovini.

Ponudbe pod „št. 100 J.“ upravni-
štvu „Slov. Naroda“ (2102-1)

Vsled smrti svojega šefa iščem kot

notarski sollicitator in koncipijent

nové primerne službe.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.
Ob 12. uri 5 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee,
Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Du-
naj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m zjutraj osonni
vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste,
Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost,
čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob ne-
deljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m do-
poldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec,
Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m popoldne
osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste,
Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell
ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz;
čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen,
Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane,
Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v
Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri
54 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri
55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz
Trbiža. Ob 5. uri 15 m zjutraj osonni vlak z Du-
naja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov,
Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Bu-
dejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna,
Celovca, Beljaka Franzensfeste. — Ob 11. uri 16 m
dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Kar-
lovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic,
Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha,
Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina,
Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri
38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna,
Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.
— Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja,
Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in
aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Proga
iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri
in 21 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob
8. uri 48 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol.
v Kamnik. Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m
popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljub-
ljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m zjutraj,
ob 11. uri 8 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer.

Oklic.

Dne 15. oktobra 1900, v ponedeljek na sv. Terezije dan
dopoldne ob 9. uri se bode
grajščina **Rakovnik** pri Ljubljani
po kosih, to je: poslopja, vsako za se, njive, travniki in
gozdi prostovoljno na licu mesta prodajali.

V Ljubljani, dne 1. oktobra 1900.

(2050-2)

Fran Hren, lastnik.

Velika vojaško-invalidska loterija v zlatu in srebru.

Zadnji mesec!

Glavni dobitek **60.000 kron.**

v gotovem denarju 20% manj.

(2051-3)

Invalidske srečke à 1 krono
priporoča: **J. C. MAYER** v Ljubljani.

Zadnji teden!
vštevši nedeljo 14. t. m. ostane historični-mehanični

panoptikum

v Lattermannovem drevoredu razstavljen. Istotam je
tudi zopet

nova serija panoramskih slik.

Vstopnina je znižana!

(2086-3)

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih
pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po najkulant-
nejših pogojih. (1877-24)

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim
obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog
na vložne knjižice, na tekoči račun in na giro-
konto s 4% obrestovanjem od dne vloge do
dne vzdiga.
Eskompt menjic najkulantneje.
Borzna naročila.